

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ЗАКЛАДАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Шеніль М.О.,
здобувач вищої освіти спеціальності
017«Фізична культура і спорт»,
Савіна О.Ю.,
к.т.н., доцент кафедри техногенної та цивільної безпеки
Колоскова І. В.
викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Спортивна діяльність відноситься до екстремальних видів діяльності, що пред'являє до психіки спортсмена найвищі вимоги. У сучасному спорті можна виділити величезний і різноманітний спектр емоцій, різних стресогенних ситуацій і негативних впливів, з якими повинен впоратися спортсмен для досягнення високих результатів.

Проблема конфліктних ситуацій в організаціях та на підприємстві, в тому числі і в закладі фізичної культури та спорту (ЗФКіС), широко досліджується в сучасній літературі, проте залишається актуальною з огляду впливу таких ситуацій як на результати діяльності спортсменів й персоналу, так і на морально-психологічний клімат в колективі. Конфлікти завдають значної шкоди ефективній взаємодії у колективах, викликають стресові ситуації, які перешкоджають підготовці, стають причиною втрат ресурсів і часу.

Своєчасно виявлені та вирішені конфліктні ситуації можуть стати засобом вирішення актуальних завдань управління ЗФКіС.

Конфлікти в ЗФКіС пов'язані з дією людського фактора, тому важливе значення для сучасних керівників і тренерів має оволодіння технікою управління ними на противагу необхідності вирішення конфліктних проблем з їхніми наслідками.

Виходячи з теореми Томаса[1], конфлікт стає реальністю, коли він сприймається як конфлікт хоча б однією стороною. Відповідно до цього можна стверджувати, що при вмілому управлінні стресостійкістю ключових зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та всього ЗФКіС можна досягти зменшення рівня конфліктності.

На сьогодні, сучасний підхід до конфлікту ґрунтується на тому, що постійна й повна гармонія, відсутність нових ідей, які вимагають ламання старих стереотипів і методів роботи, неминуче приводять до застою, гальмують розвиток інновацій і поступальний рух усієї організації [2]. А менеджери повинні постійно підтримувати конфлікт на рівні, необхідному для здійснення творчої інноваційної діяльності в організації, і вміло управляти конфліктом для досягнення цілей організації.

Концептуальна модель управління конфліктами стейкхолдерів ЗФКіС приведена на рисунку 1.

Рисунок 1 — Концептуальна модель управління конфліктами стейкхолдерів ЗФКіС

Джерело: узагальнено авторами

Суть моделі полягає в тому, що для забезпечення ефективного управління стейкхолдерами спортивних проєктів та досягнення цілей таких проєктів необхідно враховувати конфлікти, що виникають в ЗФКіС та знижувати їх шляхом впровадження управління стресостійкістю стейкхолдерів спортивними психологами, менеджерами й топ-менеджерами спортивних проєктів, що в підсумку дозволяє сформувати стресостійкість стейкхолдерів та зменшити рівень їхньої конфліктності. Актуальність вивчення стресостійкості спортсменів полягає в тому, що спортивна діяльність характеризується впливом

значного числа стресогенних факторів, обумовлених ламкою соціальних стереотипів, соціальним замовленням на високі спортивні досягнення в умовах зростаючої конкуренції та виникаючих конфліктних ситуацій.

Стресостійкість спортсменів є системна якість особистості, що набувається індивідом і проявляється в напруженій діяльності, емоційні механізми якої отримують свою визначеність в структурі системи саморегуляції. Стресостійкість багато в чому визначає індивідуальні особливості і стиль мислення особистості спортсмена в стресогенних умовах, а стійкість до стресу пов'язана з результируючою стороною діяльності – продуктивністю.

Фахівці [3] висловлюють думку про те, що подальше зростання спортивних досягнень в світі буде пов'язане з вдосконаленням засобів і методів підготовки спортсменів, де особливого значення набувають питання психологічної підготовки. Психіка спортсмена вдосконалюється тільки за умови активної взаємодії з навколишнім світом у процесі тренувальної та змагальної діяльності. Успіх в спорті значною мірою залежить від індивідуальних психологічних особливостей спортсмена, а конкретні види спорту пред'являють до нього певні вимоги і в той же час формують якості особистості, необхідні для успішного здійснення внутрішньої діяльності.

Психологічний стрес як особливий психічний стан є своєрідною формою відображення суб'єктів складної, екстремальної ситуації, в якій він знаходиться. Специфіка психічного відображення обумовлюється процесами діяльності, особливість яких (їх суб'єктивна значимість, інтенсивність, тривалість протікання і т. д.) в значній мірі визначається обраними або прийнятими її цілями, досягнення яких збуджується змістом мотивів діяльності. В процесі діяльності мотиви «наповнюються» емоційно, сполучаються з інтенсивними емоційними переживаннями, які грають особливу роль у виникненні і протіканні станів психічної напруженості.

Для досягнення ефективного управління галуззю фізичної культури та спорту і удосконалення управління конфліктами в закладах фізичної культури та спорту необхідне поглиблене дослідження особливостей конфліктів, нових інструментів та механізмів такого управління, вмілого реагування на конфлікти шляхом формування стресостійкості стейкхолдерів спортивних проєктів.

Бібліографічний список

1. Теорема Томаса. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%A2%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%B0. (дата звернення 24.11.2021).

2. Шилин М.В. Конфликт: виды и способы разрешения конфликтов URL : <http://www.financiallawyer.ru/newsbox/society/183-529115.html>(дата звернення 24.11.2021)

3. Костюкевич В. М. Воронова, О. А., Шинкарук В. І., Борисова О. В. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт). Навчальний посібник. Вінниця: ООО «Нілан - ЛТД». 2016. 554 с.